

'EVASIÓ O VICTÒRIA' El film de John Huston, del 1981, està inspirat en un cas real.

QUÈ APLAUDIM QUAN APLAUDIM MESSI?

Toni Vall

Mirava dimecres el Barça-Roma i pensava: "Què deuen aplaudir?" Em fixava en els aficionats i els seguidors dempeus aplaudint els canvis que feia Ernesto Valverde i no podia evitar preguntar-me què devien aplaudir exactament. Ja ho sé que és una tradició, un ritual que consisteix a agrair l'esforç i l'entrega del jugador al camp durant els minuts que ha jugat. Ja ho entenc, tot això, però em seguia preguntant què i per què estaven aplaudint. ¿Futbolistes multimilionaris que desitgen ser cada vegada més i més multimilionaris? S'ha d'aplaudir, això? ¿Aplaudien l'entreteniment futbolístic global a mode d'agraïment per haver-los permès esbargir-se de cabòries i preocupacions? Podria ser. ¿Aplaudien de manera compulsiva sense fer-se preguntes ni pensar en tot això que estic pensant jo, tan sols a mode de catarsi col·lectiva? Podria ser una barreja de tot això i potser amb algun altre motiu barrejat.

Tot això m'ho pregunto perquè ja fa temps que penso si val la pena aplaudir un futbolista i/o un equip de futbol. Si significa alguna cosa aquest gest impulsiu i espontani, si té algun sentit, si està justificat o si és la manifestació

d'una realitat opiàcia i desposseïda de cap mena de transcendència real. Perquè, a veure, quan s'aplaudeix Messi o Cristiano Ronaldo –no m'escarrasso amb la recerca d'exemples– què se suposa que s'està aplaudint? En el cas de Messi queda clar: el seu talent futbolístic fora de sèrie, la proesa individual d'haver assolit el cim de la fama total i absolut, de ser si no el millor un dels millors de la història. Té el seu sentit puntual.

Però més enllà d'això, podem parar-nos a pensar què hi ha darrere seu. Vull dir que té la seva lògica aplaudir l'etiqueta de "millor jugador del món", celebrar-ho, fins i tot congratular-se'n, però torno a preguntar: ¿l'aplaudiment a Messi és un aplaudiment que es pugui extrapol·lar a alguna cosa més? ¿Hi ha algun fons de la qüestió que mereixi ser aplaudit? M'hi esforço però no soc capaç de detectar-lo. Quins valors realment valuosos proposa el futbol d'avui dia? ¿L'esforç col·lectiu per aconseguir un objectiu? Francament, se m'acudeixen moltes altres ocupacions o professions que posaria d'exemple molt abans. D'esports en equip abans diria l'hoquei herba, per exemple, el voleibol o fins i tot el bàsquet. I d'esports individuals em quedaria amb l'esquí de muntanya, l'atletisme o el tennis.

La competitivitat podria ser el valor essencial que avui en dia promociona el futbol. No

ha de ser dolenta per si mateixa, però portada als extrems que es porta avui, no és que sigui dolenta, sinó que és que és directament tòxica i nefasta. Altres valors identificables? La protesta: per exemple, davant qualsevol decisió de l'àrbitre s'ha de protestar per sistema. ¿Això és útil per a algú, en especial és útil i edificant per als joves? Els valors del *fair play*, del joc net, de la rivalitat sana, ¿algú els veu per enlloc? Els valors de la cultura, del pensament, de la intel·ligència, ¿solen aparèixer quan sentim les declaracions dels jugadors abans o després d'un partit? En terrenys més frívols i insubstancials, l'estètica, per exemple, l'estètica de la repetició de pentinats i de tatuatges, de barbes afaitades de forma inversemblant. ¿Ens quedem amb això?

Pensava en totes aquestes cabòries i no vaig poder evitar que em vingués al cap *Evasió o victòria* (1981), aquella pel·lícula mítica de John Huston protagonitzada per Sylvester Stallone, Michael Caine i Max von Sydow, amb la participació de futbolistes com Pelé, Ardiles i Bobby Moore. En un camp de presoners nazi, un partit de futbol serveix a un grup de reclusos com a revulsiu de superació i supervivència i possibilitat de lliurar-se del jou de la injustícia. Està inspirada en un cas real i passada pel sedàs de la ficció. La ficció i la realitat, ja sabeu allò de les coincidències. ●